

Prikaz razvitka traumatologije na Kirurškom odjelu Opće bolnice Zabok od 1983. do 1998. godine

Julio Mühlstein, Ivan Kolar i Teodor Boić

Opća bolnica Zabok

Stručni rad

UDK 616-001-089

Prispjelo: svibanj, 1998.

Retrospektivno je prikazan razvoj Traumatološkog odjela Opće bolnice Zabok u razdoblju od 1983. - 1998. godine, uz iznošenje osnovnih statističkih podataka o stručnoj djelatnosti iz područja traumatologije u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Ključne riječi: Opća bolnica Zabok, traumatologija

Ovim radom želimo prikazati razvitak Traumatološkog odjela u Općoj bolnici Zabok od njenog početka 1983. godine do današnjeg dana. Opća bolnica Zabok jedina je bolnička ustanova u Krapinsko-zagorskoj županiji koja pokriva potrebe oko 150000 stanovnika područja sjeverozapadne Hrvatske. Zemljopisno gledano radi se o izrazito brdovitom kraju s malo plodnog tla. Okomito kroz Županiju prolazi Pyrinska autocesta od Maribora prema Zagrebu i Rijeci. Stanovništvo uglavnom živi od rada u zagrebačkim tvornicama, putujući svakodnevno 40 km u jednom smjeru. Socijalno gledano radi se o siromašnom kraju. Zahvaljujući prirodnim izvorima termalne vode, razvila su se lječilišta za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju s naglaskom na postoperacijsku i posttraumatsku rehabilitaciju. Bolnice u Krapinskim i Stubičkim toplicama zbrinjavaju veliki broj bolesnika iz čitave Hrvatske s dokazano zavidnim stručnim rezultatima. Zahvaljujući tome, kao i blizini Zagreba, razvio se u Županiji zdravstveni i rekreacijski turizam.

Zabok, gradić u središnjem dijelu Županije, prometno i kulturno središte, imao je oveći Dom zdravlja s pratećim specijalističkim djelatnostima, kirurškom, očnom, pedijatrijskom, ambulantom Školske medicine i medicine rada uz ginekološki dispanzer te rođilište. U mjestu Bračak, 4 km udaljenom od Zaboka u pravcu Varaždina, nalazio se stacionar s oko 200 postelja, s Internim i Plućnim odjelom uz RTG kabinet i Biokemijski laboratorij, kao i u sklopu Doma zdravlja u Zaboku. Regionalna zdravstvena služba relativno je dobro organizirana. Hitna služba, međutim nije primjereno organizirana. Čine je dežurni liječnik u ambulanti i vozač sanitetskog vozila u pripravnosti. Ako dodamo vremenske uvjete, konfiguraciju terena i nedovoljnu razvijenost prometnica, vremenski čimbenik bitno utječe na prognozu stanja bolesnika.

Sposobnošću i vizionarstvom nekadašnjeg ravnatelja dr. Josipa Kolara, stomatologa po struci, zaljubljenika u svoj kraj, razvila se 1982. godine ideja o otvaranju kirurškog i ginekološkog odjela u preadaptiranim prostorima Doma zdravlja u Zaboku, da bi se na taj način olakšalo zbrinjavanje kirurških i opstetričko-ginekoloških bolesnika koji su morali odlaziti u Zagreb na liječenje. Slijedi izgradnja operacijske dvorane i sobe za intenzivnu terapiju i postoperacijsku njegu dok se stacionarni dio nalazio u sastavu Internog odjela u mjestu Bračak. Kirurški tim se u to vrijeme sastojao od dva kirurga, specijalista opće kirurgije, jednog anesteziologa, tri instrumentarke i dva anesteziološka tehničara. Kabinet za transfuziju vodio je transfuziolog uz dva tehničara. Uz pomoć i podršku kirurških odjela Kliničke bolnice

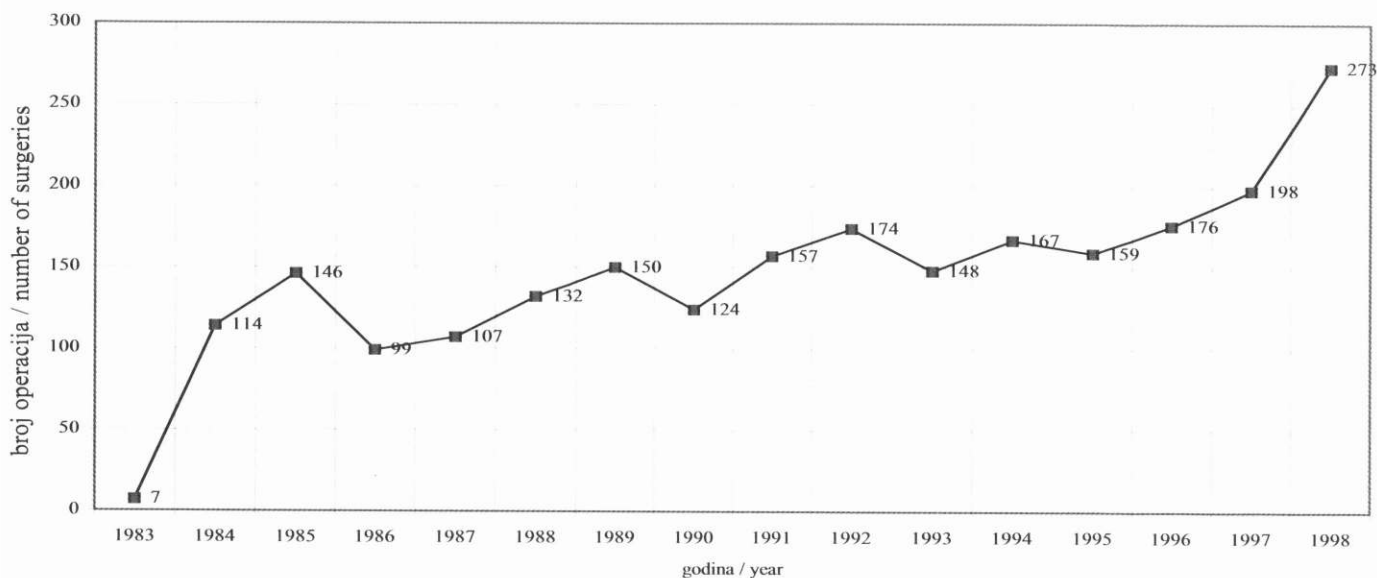
"Sestre milosrdnice" i Traumatološke klinike u Zagrebu, u jesen 1983. godine, otvoren je Kirurški odjel i započelo se s radom, što se vidi iz priloženih dijagrama, čiji rezultati govore o stalnom porastu broja operiranih bolesnika s tendencijom daljeg rasta (dijagrami 1., 2., 3.).

Zahvaljujući stručnom radu, rezultatima operacijskih zahvata, stalnim konzultacijama i kontaktima s liječnicima primarne zdravstvene zaštite, broj bolesnika je u stalnom porastu. Godine 1998. operirano je već 1690 bolesnika, a od toga je 1/4 traumatoloških slučajeva. Kroz kiruršku ambulantu godišnje prođe i do 25000 bolesnika. Postupnim tehnološkim napretkom proširuje se opseg operacijskih zahvata iz područja traumatologije, uglavnom na dugim kostima i gležnju te mekim čestima šake. Godine 1998. učinjena su 273 različita operacijska zahvata iz područja koštane kirurgije. Treba napomenuti da smo u svom radu najviše poštovali načelo A.O. metode pri zbrinjavanju traumatiziranih bolesnika kako po tipu zbrinjavanja tako i po optimalnom vremenu zbrinjavanja od trenutka stradanja do operacijskog zahvata. Slobodno možemo izjaviti da je od 2381 operiranog traumatološkog bolesnika u razdoblju od 1983. - 1999. godine njih 80% operirano i zbrinuto unutar 6 - 12 sati. Razlozi odgađanja operacije: 1. kasni dolazak u kiruršku ambulantu (preko 12 sati), 2. trimaleolarni prijelomi (139) zbog ekstremnih edema i dislokacije pri dolasku, 3. prijelomi natkoljenice (150), koje smo operirali za 2 - 3 dana nakon što smo se odgovarajuće pripremili i osigurali krv. Iz tehničkih razloga nismo zbrinjavali prijelome u području kuka, te su takvi bolesnici upućivani u Traumatološku kliniku u Zagreb. Otvaranjem nove traumatološke dvorane, uz nabavku kompjutoriziranog RTG aparata te dolaskom ortopeda, zbrinjavamo danas svu problematiku kuka i zdjelice, što se još nedovoljno vidi iz priloženih statističkih podataka.

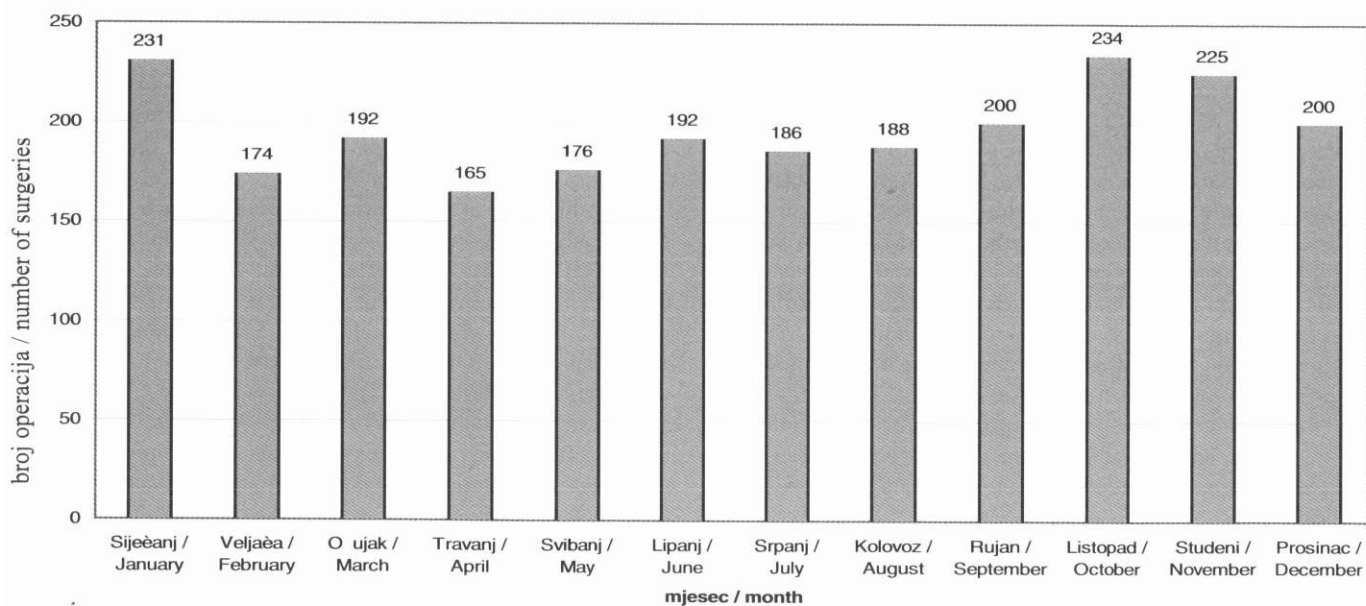
Tijekom opisanog razdoblja od 1983. - 1999. godine operiran je 2381 traumatizirani bolesnik, od toga je 1377 muškog spola i 1004 ženskog spola. U starosnoj životnoj dobi, iznad 65 godina, prevladavaju ženski bolesnici (268 operiranih) prema svega 138 muških bolesnika (dijagram 3.).

Najviše operacijskih zahvata bilo je na potkoljenici (679) dok je na gležnju bilo nešto manje (669), od čega na bimalleolarne prijelome otpada 341, na trimaleolarne 139, te na izolirani maleol 189 zahvata. Podaci govore da je više zastupljen desni donji ekstremitet. 1/3 opisanih i zbrinutih prijeloma po A.O. metodi bili su otvorenog tipa.

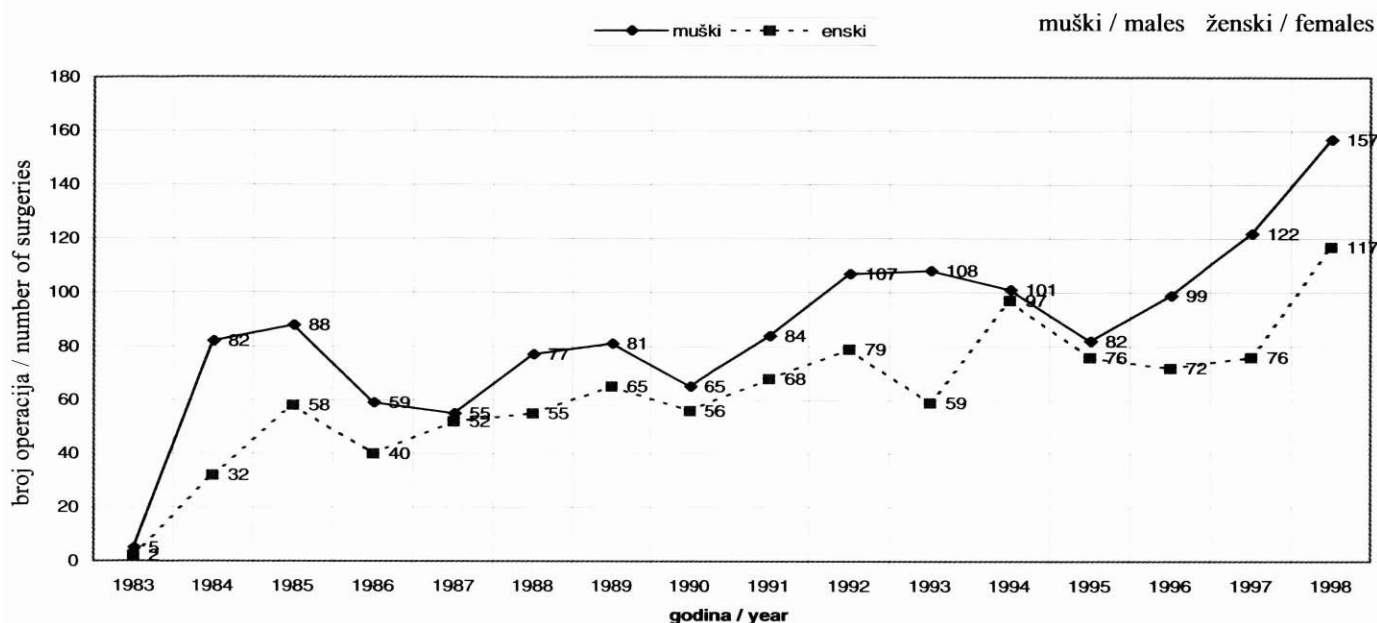
DIJAGRAM 1.
 Broj traumatoloških operacijskih zahvata od 1983. do 1998. godine
DIAGRAM 1.
 Number of trauma surgeries in the period from 1983 to 1998

DIJAGRAM 2.
 Broj operacijskih zahvata po mjesecima od 1983. do 1998. godine
DIAGRAM 2.
 Monthly distribution of surgeries in the period from 1983 to 1998

DIJAGRAM 3.
Broj operacijskih zahvata prema spolu
DIAGRAM 3.
Distribution of surgeries by gender in the period from 1983 to 1998

Na gornjim ekstremitetima učinjena su 423 operacijska zahvata, od toga 116 na nadlaktici, 44 u području laktakta, 108 podlaktice te 155 na šaci. Ključnu kost operirali smo u 252 slučaja te 40 ozljeda u području akromiona. Natkoljenu smo operirali u 150 slučajeva po A.O. metodi. Iver smo operirali u 106 slučajeva, uglavnom kod žena starije životne dobi metodom parcijalne patelektomije. Iznenađuje relativno visok broj ozljeda Ahilove tetive te tetive musculus quadricepsa (21, odnosno 12 slučajeva).

Prikaz i analiza našeg rada, tijekom tih 15 godina kroz mjesec u godini, najbolje se vidi na dijagramu koji pokazuje postojanost rada tijekom godine uz očekivani pad broja slučajeva u veljači i travnju.

Na kraju treba naglasiti da danas na Kirurškom odjelu radi osam kirurga opće specijalnosti, jedan ortoped, dva specijalizanta iz opće kirurgije. Traumatološku ekipu sačinjavaju tri kirurga i ortoped koji sudjeluju i u programu iz opće kirurgije. Rezimirajući izneseno, očito je da je u dosadašnji rad Traumatološkog odjela uloženo mnogo truda, vremena i znanja, što je uz pomoć zagrebačkih bolnica rezultiralo stvaranjem stručno zrelog Odjela koji se može pridružiti ostalima u zbrinjavanju sve težih traumatoloških bolesnika.

DEVELOPMENT OF TRAUMATOLOGICAL ACTIVITIES AT THE SURGICAL DEPARTMENT OF THE ZABOK GENERAL HOSPITAL (1983-1998)

Julio Mühlstein, Ivan Kolar and Teodor Boić
Zabok General Hospital

ABSTRACT

The paper is a retrospective review of the Traumatology Ward at the Zabok General Hospital in the period 1983-1998. The basic statistical data on the expertise in traumatology in Krapinsko-zagorska County are presented.

Key words: traumatology, Zabok General Hospital